

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevei, 1925. március 8.

Broj 9. Szám.

Kmetiszka drúzba.

Kak szmo tó 'ze nêdnok popiszali, vezalo kmétskoga ljudszta je zgübleno z zacsétkom szvetovne bojne, gda je edina verizica raztrgnjena z prenehányom dela szvojecszazne kmetiszke drúzbe, kak edine pôt i szredsztva za naprêpomôcs kmetiszkoga sztána. Vecs kak isztina je pa tó ka rávno v toj pobojnszkoi dôbi, gda bi nam 'ze szamo prôti vnôgim-vnôgim pijajcam kmétszkoga sztána sze trbelo brániti, je toga vezala nê bílô, kmétszki sztán je naszebé búo niháni. Ár sze pa rávno naszprôtni sztán nemre brigati z za brańitev kmétszki interesov potrebnê naprave i dugoványá csi sze szam kmétszki sztán nepobriga zanyé, vendar je nê csüdo csi je d. szêmao vsze szpalô i szmo szí pomágoti nê mogli.

Kmetam szo rázne korporácije i politicsne gruppe i pôtom tê tak túdi drúzáva száma telko na pomôcs bíl, nakelko je tê sztán potreben búo za osztáti v táksój môcsi. z sterov je rázne bremena prenosziti ládao. Tó pa túdi záto, ár szo kmétszke politicsne pôti neglighne bílé po zapelvoszti rázni gruppi i politicsni pijaje je bíla vlozêna kmétszka zavüpnoszti v prôtkmétszke elemente, ki szo sze za nyega brigati persze ne steli. Rávno záto ár politicsnoga ednorazmênya nemamo i ga escse dugó vrêmena meli nebôno, je temvékse vrêdnoszti kmétszko nepoliticsno zdrúzenye i tó rávno zdá, gda previditi moremo tó. ka sze je zacszola nâprlé pod kmeta petáj sze 'zariti, na kmeta hrbti gezditi. Tó zdrúzenyé brez vszâke politicsne zahrbtoszti, velkoga pomêna i za naprêpomôcs kmetiszszta mogôcse nâvecs vrêdnoszti je: „Kmetiszka drúzba“.

Vszí szmo znalí ka nam tó trbê, vszi szmo navdüsêni bíl zanyô, ali zacsétka agilnoszt je menkala z-nász. Dônok pa, csirávno po dugsem zavlacsványi, sze je nasztávila drúzba, edino vezalo vérsztvenoga sztána i vecs kak mogôcse rávno tê, gda nam je tó nábole potrebnô, gda szkôz nyé rávno nâvecs pomôcsi mámo pricsakati.

Dobra vola je nê menkala, vrêloszt do toga dela je velka bíla, szamo zagotoviti pa moremo, ka nam pri tom deli potrebnô

na inteligenca domácese vrszte nêde napomôcs v tisztoj meri, kak bi tó 'zeleti mogli odnyé tê, gda bi tak kmeta z tê vérsztvene krize vöpomocsti nyim dúznoszti bíla, Jesztejo i nâsli szo sze pa ljudjê mednyimi vszedno, kí cil i namen toga dela prerazmijo i szo sze zavzéli túdi záto, da do pomágoti kmetsi na právo pôti priditi i szo sze posztavili na ceselo toga váznoga dela.

Tak sze je 22. febr. 1925. z sésztdeszêtimi zacsétnimi kotrigami z velkov navdüsênosztjov osztanovila: „Podrúznica Kmetiszke drúzbe za M. Soboto i okôlico v M. Soboti“ i taki odebrála szvoje voditele, kí do vodili delo za naprêpomôcs vérsztvenoga nasega sztána, po szledêcsem:

Predszednik: Vértes Sándor vp. vucsitel v M. Soboti. Podpredszednik: Osterer Károly M. S. i Kúhár István Markišavci 20. Tajnik: Samec Josip drúz. 'zivinozdravnik M. Sobota namesztanik Dr. Zv. Zemliê drúz 'zivinozdravnik M. Sobota. Odborniki: Vojsk Franjo drúz. ekonom Belinczi, túdi tak vért drúzbe, Lainscsek Franc M. Sobota kak blagajnik (peneznik) drúzbe, Flegar Ivan Brezovci, Kovacsics Stevan Mlajtinci, Vlaj Franc Predanovci, Kúhár József Tešanovci, Titán József Černelavci, Martinec I. Satahovci, Györek I. Rakitsan, Bencik János Moravci, Heklits Kalman Nemčavci. Delegati za centralo: Samec Josa drúz. 'zivinozdr., Kúhár Števan Markišavci 20. Revizori: Vezér Géza Martjanci, Szecszo Ivan Markišavci.

Ergo sze je drúzba osztanovila, 'ze obsztoji i dela Za

vrêdnosztno delo szo nam garancije oszebe voditelsztva, z-steri poszebi zdignemo vö g. Vértesá, koga nam je za predszednika, csirávno pri nyí vizzikoi sztaroszti i nê povszemszega zdrávji, pridobiti szreca bíla témbole, ár kak pod predszednik bivsega „Gazdasági egyesülete“ nê szamo z toga nego i 'zivlenya prakszov do nam kázi pôti dusa za napredüvanye toga nemeskoga cíla i dela

Nê pa je zadoszta tó, kabi sze szamo na voditelsztva delo gájali, csirávno známo, ka nyí navdüsênoszt z-osztáti nemre. Csi je zacsétek 'zettü, te nam trbê vszem tisztim vküper prijéti, za kí hasznovitoszt je drúzba i nyé delo namenjeno, tóje vszâki grüntni vért more prisztopiti i delati za rászürjenyé drúzbene miszli tak, ka kemvecs nász bôde témvecs doszêgnemo léko. Ár, kak nam je znáno, na vszâki stirideszêtt podrúznicsni kotrig mámo jus ednoga delegáta poszlati na velke gyúlêse v Ljubljano, tê previdimo léko i tó, ka kelkokrát nász jeszte stirideszêtt kotrig, telkokrát nász Prekmurce eden delegát za nász haszek zasztôpa léko. Povêmo ka nász bôde kotrig oszemsztó, kakso vlogo de igralo nasi dvászêti delegátov, da túdi bi v szredini odlocsilno recs meli v Ljubljani.

V tom mislênyi pozdrávlamo tó mládo drúzbo, nâ napredüje nâ cveté, na haszek vszê nász.

Lemondott a török kormány.

A török kormány kedden Kemal pasa köztársasági elnöknek írásban benyújtotta lemondását.

A török kormány lemondása egész váratlanul jött Fethi bej miniszterelnök személyében sikerült leszerelni a kormányt alkotó többség, a köztársasági néppárt kebelében a dohánymonopólium terve körül felmerült ellentétet. A kurd felkelés azonban ismét kritikus helyzetet teremtett, mert a kormánypárt nagyrésze azt kívánta, hogy kerüljék a testvérháborút és igyekezzenek meg egyezni a felkelőkkel. A párt kisebbsége, amelynek élén Enver pasa áll, viszont a kurdok kiméletlen letörésére szólították fel a kormányt. Suljosbitotta a helyzetet, hogy az ellenzék a többségi

pártban támadt éles válságot a köztársaság ellen próbálta kihasználni oly módon, hogy ismét napirendre hozta a kalifátus visszaállításának kérdését.

A Fethy-kabinet lemondását Kemal elnök elfogadta. Az új kormány élére valószínűleg a néppárt baloldalának egyik tagja kerül.

Je vsze mogôcse!?

Sztarisje vucsênikov na reálni gimnáziji sze pritozújejo, ka nisterni professorje od decé 25 Din zahtevajo poednom za naküpivanye za sôlo potrební i menkajôcsi potrebscsin. I ka vecs, csi toga nevcsinijo, je z-klücsijo z-solszki predávany. Kak sze znati more, náimre te szirmaskêse vrszte deca, tómi zadosztiti szo nemogôcsi bíli i tak od predávany z-klücseni.

Dotêgamao bi tak vrêdi bílô, szamo edno zagotoviti moremo. Reálna gimnázija je drúzáva, za naküp solszki potrebscsin sze drúzáva tém lezê pobriga léko, ár jo je poszlopje níká nê kostalo. Pa csi bi jo kostalo rávno. ali sze za potrebscsine, potrebnê za vcsenyé dece nê ona dúzna priszkrbeti? Ka je solnina brezplácsna tó nemre bíditi fundament za tó, ka bi med letom neznanokrát macerêrali starise z ráznimi zahtevami. Ali sze ná dolôcsi rédna solnina, z sterim vszâki sztaris 'ze vnapre racsunati zná, nê pa medletom vszeli buzerêrali sztarise z ráznimi velicsíni dinarov, escse bole pa zavolo tê krivice delati deci pri vcsenyé skodo — z klücsitvov od predávany. Tó je k-dvászêtomi sztôletji nedosztojen dokáz...

* * *
„Zeleznicá M. Sobota—Hodoš je dobila, kak szí ljudjê gucsíjo, níkse golobinyeke, kí sze za obracsáj rêszan núcájo, csirávno na szramôto civilizácije. Tê „golobinyeki“ szo nê drúgo, kak oszêbni vagóni z-tisztoğa vrêmena, gda szo „zelezniczo gori nâsli. Csi bi nê csüli ednoga 'z. szpnevodnika (kalauz) ka je pravo: „Tê szo za Prêkmurje premoderni,“ tê bi szí racsunali, ka je tê vagón namenjen za potüvanje okôli drúzáve, da ná sze predsztávi, kak forma 'zeleznicke zacsétnê dôbe, i medtém je túdi v Prêkmurje priso. Szamo gda právijo níkáki gornye recsi, tê szí more miszlití ka je nê tak, nego kak tê vagón, túdi vsze drúge náprave i potrebscsine je — dobro za Prêkmurje.

* * *
Zdá pa 'ze da odtoga gucs jeszte, moremo povedati túdi i tó, ka szmo Prekmurci nê tak v kulturí z-osztányeni kak pa tiszti, kí nam tó escse i z táksim vagónami scsêjo dokázúvati. Nê, natelko nê, ka szí escse i na tom premislávamo: kôrti vagonaj do 15. aprila more, tú pa nemre ár cêvi nema tê vagón; dveri szo brez varri záporov, neszreca je pri námênsoj prilíki zagvüszna. — Stostécs czi scsê szpraviti pri toj prilíki zahválnoszti, je jo pa nevrêden, ár vékse bede sze zgoditi nê moglo escse.

* * *
Dôbili szmo edno pritozbo z M. Sobote, ali ár sze v vszebine celôtov ne szoglásamo, dámo 'z-nyé szamo z-vlêcsék, stero priobcsimo brez komentára i je szledêcse: „... bílô. Csüdnô je pa, ka túdi ceszté, kí szo drúzáve, sze kelko telko poprávlajo, ali Grajska u. (Bácvova), csirávno mí tak placsvájemo primerno dácsó, dokláde i cesztni davek kak vszi drúgi, tú sze pa 'ze od pét metercentov véksa bremena voziti nemre, ár sze pogrozí z kôli vrêd, tákse blato je 'ze tú. Niti nam gucsati nê trbê od toga kav toj náboznesoj vesznici néga gnojá na ceszti, kak v toj vilíci (glej gr. stale), stere „dobro i zdravo“ szagoszmo dén od dnéva mí, kí szmo tú hoditi i voziti priszljjeni, snofati obszójeni. Kak tevi dvê prilíki rávno tak ove prvle popiszane bí 'ze ednok energicsno vracsenyé 'zelele i têzko — têzko csákamo vszi prizadeti csi...“

Megalakult a „Gazdasági egyesület.“

A rég óhajtott terv végre sikerre vezetett, a „Gazdasági egyesület“ megalakult, f. hó 22-én végre nyélbe ütött. Dacára a rossz időnek, mégis nagyszámu érdeklődő rész vételével az alakulás megtörtént, amit annál nagyobb meglepetéssel közöljük mert a kezdet kezdetjén is már hatvanon felüli olyan tagja van az egyesületnek, kik a tagsági díjat (20 Din.) befizették.

Milyen lelkesedéssel érdeklődött nem egy gazda az egyesület iránt, époly lelkesedés mellett folyt le az alakuló gyűlés, melyet az előkészítő bizottság nevében Kühár István nyitotta meg és vezette. Az ülés megnyitása és a napirend tolmácsolása, nemkülönben az egyesület céljának rövid ismertetése után Vojsk áll. gazd. szakelőadó bővebben ismertette az egyesület multját jelenét és a jövő feladatát, Vértés Sándor ny. tanító, mint a régi gazd. egyesület volt alelnöke ismertette a régi egy. munkálkodását, amely már hosszabb ideje nem működik, azért felszólit mindenkit, hogy a nemes célt szolgáló intézményt mindenki odaadóan támogassa, lépjen be tagnak minden egyes gazda, aki csak érdekeinek támogatását elérkezettnek látja.

Ezután Kühár a napirend második pontja értelmében felkéri a jelenlévőket, hogy választanak kebelükből vezetőséget s egyúttal elnöknek Vértés urat ajánlja. A jelenlévők egyhangú illy határozata alapján, bár betegségére és öregségére való hivatkozással Vértés ur az elnöki tisztet magáról elakarta háritani, Vértés ura az egyesület elnökének megválasztott. Dr. Zemlič áll. állatorvos további javaslatára a gyűlés által megválasztottak: Osterer Károly nagybérlő és Kühár István Márkisavci (Mörzska Krajina szerk.) alelnökök, Samec és dr. Zemlič áll. állatorvosok

titkár illetve helyettes titkárnak. Lainscek Ferenc M. Sobota pénztárnok, Vezér Géza Martjanci és Szecsko Iván erdész felügyelő bizottságba, Ljubljana központba mint kiküldöttek Samec állatorvos és Kühár István Márkisavci, választmányi tagok: Vojsk Franc áll. gazdasági szakelőadó, egyúttal mint az egyesület gazdája is, Flegar Ivan Brezovci, Kovacsics Stevan Mlajtinci, Vlaj Franc Predanovci, Kühár József Tešanovci, Titán József Černelavci, Martinec I. Satahovci, Györek I. Rakitsan, Bencik János Moravci, Hekliits Kalman Nemčavci.

Miután az egyesület így megalakult, most már a napirend harmadik pontja, az esetleges

indítványoknál több felszólalás történt, melyek mindegyike csak a nagy érdeklődésre vallott. Más tárgy hiányában az ülés avval rekesztetik be, hogy a választmány ülése minden külön értesítés nélkül március 1-én a Benkó-féle korcsmában d. e. 11 órakor tartatik meg.

Igy az alakulás végleges, most már csak a tagok minél nagyobb számu jelentkezése szükséges, hogy a minden negyven tag után számítandó egy központi kiküldöttel a központban annál több eredményt érhesünk el.

Mindnyájan az egyesületbe!

Háromezer láda dinamit felrobbant Rio de Janeiróban.

Több ezer halottja van a katasztrófának.

LONDON. Rio de Janeiróból érkező hír szerint, az ottani kikötőben borzalmas tüzkatasztrófa történt. Egy petróleumraktár égése során dinamit robbant fel és ez már az első jelentések szerint is háromszáz embernek halálát okozta, több mint hatszáz ember súlyosan megsebesült, több ezer ház pedig teljesen összeomlott.

Ujabb londoni jelentés arról számol be, hogy a rio de Janeiroi katasztrófa sokkal borzasztóbb és arányaiban sokkal nagyobb, mint ahogy azt az első jelentések föltüntették. A halottak száma többszáz, ezekhez járul még hihetetlenül nagyszámu súlyosan sebesült is. Egy eddig meg nem erősített jelentés már arról is szól, hogy a halottak száma több ezerre rug.

A katasztrófa előzményeiről a következőket jelentik:

Délután öt óra felé a város közelében lévő szigetek egyikén,

egy otthon horganyozó szállítóhajón tűz ütött ki, amely azután átesapott más hajókra és raktártelepekre is. A raktárakban nagymennyiségű petróleum, benzin és dinamit volt. Egyik robbanás a másikat érte és oriasi pusztítást okozott.

A katasztrófát azonban az okozta, hogy a hatalmas dinamitraktárra csapott át a láng és háromezer láda dinamit felrobbant. A hatás borzalmas volt. Az elpusztult rengeteg sok emberéleten kívül még borzalmasabbá teszi a dolgot az, hogy sokezer ház is összeomlott. A rio de Janeiroi színház, amely meglehetősen távolságban van a robbanás színhelyétől, szintén teljesen elpusztult. A városban lévő összes orvosok a katasztrófa színhelyére siettek, a katonaság is a tűz színhelyére vonult és igyekeznek a sebesülteknek segítséget nyújtani. Az anyagi kár többmillió font sterling.

10. III. PURIM Velika Kavarna 1925

ADA.

Elbeszélés. — Irta: B. J.

Falun nevedvén, ujság volt előtte a kép, mely számtalan változatban tarkállott a liget tágas gyepén. Puha karját a Bélaéba öltve, olykor sötétig is elbolyongott a nyüzsgő sétányokon. Gyermekies kíváncsisággal bámult meg mindent; a hintát, melyben ábrándos szobalányok repülnek, hátravetett nyakal: a megvizest, ki rekedtségig ordítja magát portékája mellett; a vén koldust ki egy huru, rokkant hegedűjén kalapjába ríjja a krajárokat.

Mig ő gyönyörködött, észre sem vette, hogy ő benne meg gyönyörködnek. A visszafordulo férfi arccal, a meglepetés egy-egy önkénytelenül kiszaladt hangja-észrevételénél maradtak előtte. Csak egyszer ütődött fülébe ez a szó:

gyönyörű. És Ada mosolygott, jobban simult Bélaéhoz, ránézett és két ragyogó szeme azt mondta: tied vagyok.

Fürödtek a boldogságban, mint két öutudatlan gyermek a nap sngaraiban. Az élet örömet, kéjét mámoros ajakkal szücsölték; a hetek, hónapok röpke szárnyon illantak tőlük. Béla egy perc-re sem hagyta el kis otthnukat, pedig hozzá volt szokva a társasághoz. Most nem ment sehová, őket sem látogatta senki.

— Nem vágyódol valahová menni, Bélám?

— Nem édesem.

— Pedig te szeretted a társaságot és a férfinak talán szüksége is van reá.

— Legboldogabb vagyok itthon.

— Szemrehányást tennék magamnak, ha miattam nékülöznél valamit, a mihez szokva vagy. Légy őszinte.

Talán megfordítva áll a dolog s Ada unja már magát.

— Te csuf ember. Hogy mondhat maga ilyet? — És meglegyintette az arcát finom mutató-ujjával.

— Ez is azt bizonyítja, hogy igazam van, hogy . . .

— Ne beszéljen . . . és szájára nyomta puha, kis kezét. — Hanem mondanék valamit, ha ki nem nevetne érte.

— Mit?

— Igérj meg, hogy nem nevet ki.

— Igérje meg, hogy nem nevet ki.

— Igérem.

— Még csak nem is mosolyog.

— Nem is mosolygok.

— Jól van. Hát tudod kedves Bélám ugy-e, hogy én falusi lány voltam.

— Tudom.

Sztára 'zena

mládi mō'z.

(národna popēvka).

Sztára 'zena, mládi mō'z,
Tō je bogme tū'zen tō'z! —
Eden drūgoga razlācsi
Prīdo z toga szami jōcsi.

— „Deco moja mi pregānya,
Menē gori z-mojga sztānya“!
Na tō neszmim nika recsti!
Britko sze jōcsem pri pēcsi.

— Mí veli: „ldi baba szpāt!
Nacsi dobis na glavō bāt!“ —
Na tō neszmim nika recsti.
Britko sze jōcsem pri pēcsi!

Prími brátec kupico.

(indasnya szlovenszka popēvka odhájanyí vszi sztojécs szpēvajo i pijéjo' porédi, kupice szprāznivsi).

Prími brátec kupico
Szpí szí jo na zdrāvjico,
Bōg zná jeli kleti, bodemo na szvēti
Vkup 'zíveli?

Vō szmo szpíli, vō szmo szpíli
Bōg nam dāj na zdrāvje
Vō szmo szpíli, vō szmo szpíli
Bode nam na zdrāvje!

Sto vō neszpijē:

Nē szte szpíli, nē szte szpíli,
Nede vam na zdrāvje.
Nē szte szpíli, nē szte szpíli,
Nede vam na zdrāvje!

Glászi — Hírek.

— Vszáko nedelo ob 11 vōri je v lokali Kmetiszke drūzbe (Benko) vérsztveno razgovárjanye, z-steroga szí vszáka kotriga tao vzeme lēko i szvoje mnēnya, predloge ali tōzbe tam v zatō priprāvlene knige lēko zamerka i sze na prisesztnom gyūlési odbora, kí de v mēszeca vszáko prvo nedelo, napredá i szklepalo bōde.

— Veliki strof. Kak je 'ze nisternim znāno bilō, je Fartély Károly pallēr z Martjānec med potjōv z Slavonije v M. Soboti v kavarni od szvojege pajdása Gáspára z Prosečkavesi 28.000 Din. pēnez vkrādno 'ze pred pō letom Gáspár je delo k szodniji dao i 5. t. m. je bila szōdha pri okro'znom szodiscsi v Maribori, gdé szo Fartélya na 16 mēszecōv zápora i na povrnitev

— Aztán minden vasárnap elmentem a templomba imádkozni.

— Azt nem tudom.

— Itt pedig még nem voltam egyszer sem.

— Ezt tudom.

— Hát visz el engem ma a templomba?

— Készen vagyok.

Temérdek nép ácsorgott a templom ajtajában. mikor oda értek. A szenthely belseje még üres volt, csak a viaszgyertyák lobogtak a csendes félhomályban s a goth-ives ablakok párkányán néhány galamb turbékol.

Az első padokban foglaltak helyet, a fényben uszó oltár előtt, melyre a megváltó szelid arca nézett alá. Ada lehajtott fővel imádkozott. Nemsokára mély, hosszú zsongás töltötte be a templomot, selyemruhák uszálya suho-

skode i sztroskov obszodili. Sumo je té taki povrno szamo 2000 Din je zápüo.

— Purim-zabava. vrši se letos v torek, dne 10. t. m. v Veliki kavarni (Meolic). Početek ob 8 uri zvečer.

— Posteni „pofon“. Filipič Franc hlapec je szlüzó pri Filipič Miháli kmeti v Staranovc-as (pri Sv. Kri'zi). Priso je mednyima zavolo nikse familiszke affere do szpóra, medsterim je g. Filipič hlapec tak drapno v obraz ka nyemi je csalüsztvó z-szkülp vdaró. Pripelali szo ga 4. III. v spitao v M. Soboto.

— Márc 15.-ga v M. Soboti v dr'zavnoj söli ob 11. vöri vérsztvena anketa böde obdr'zana, od sztráni Kmetiszke drü'zbe na stero tüdi vszaki ne kotriga drüstva pride léko csi ga interessera. Gücsalo sze böde od polszki skodlívco, v prvoj vrsztí pa od misi, i predlaganye za zakonszko reguléranye za vnic-enye té. Pridite vszi!

— Denaturirani špirit, prodaja. Gremij trgovcev za Prekmurje v Murški Soboti naznanja vsem svojim članom interesantom, da je Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru z odiokom z dne 3. II. 1922. št. 1005 točilem alkoholnih pijač podaljšalo rok za prodajo v zalogi se še ne hajajočega denaturiranega špirta do konca meseca aprila 1925. Omenjeno ravnateljstvo je pripomnilo, da tega roka vnovič ne bo več podaljšalo.

— Radičova partaja, i Hrvačka zajednica, ki je Radičov program tüdi za szvoje vzéla, szta szklenola, ka z-briseta z-programa „republiko“ i odszémao sze za monarhisticsni sztális zavzemejo. Scséjo takso monarhijo kak je Angleska.

— Falési bode tobák? Uprava monopola je znížala szirövsoga tobáka ceno za 50%-ov. Pitanye je zdá 'ze, ali popüszti tüdi i pri gotovom tobáki?

— Radič párt s a vele egy programon álló Zajednica vezetőinek határozata értelmében a párt programját oda fogják helyesbiteni, hogy az eddigi köztársasági követeléseikből engednek s az angol-formájú monarhista alapra fognak helyezkedni. Ez a határozat a legközelebbi népgyűlés elé kerül. Itt jegyezzük meg, hogy Radič mindkét mandátumáról lemondani szándékozik. Az utóbbi oka és valódsága még megerősítésre szorul.

— Tisztességes pofon. Filipič Franc kocsis szolgálatot teljesített Filipič Mihály Staranovcasi (Stajer) jómódu gazdánál, versenyló és mén tulajdonosnál. A napokban kettőjük közt, állítólag valami családi affér miatt, szováltásra került a sor, miközben a gazda oly hatalmas pofont mért a kocsisnak, hogy annak álkapcsát kiütötte helyéből. Behozták 4. III. a M. Sobotai kórházba.

— Dohány termék árát a termelőknél a jövedéki igazgatóság 50 százalékkal leszállította; kérdés, hogy a kész dohány árát is fogja-e annyival leszállítani.

— Görögország átadja a szaloniki szabad kikötőt. A jugoszláv–görög szövetségi tárgyalások tíz napon belül befejeződnek. A szerződés tervezetét Gavrilovics Pante, a jugoszláv delegáció elnöke a tárgyalások után Beogradba viszi jóváhagyás végett. Előreláthatóan ezzel egyidőben a szaloniki szabad zónát a görög kormány végleg átadja a SHS királyságnak.

— Purim-estély az idén folyó, hó 10-én lesz megtartva (Velika kavarna) a Meolic féle kávéházban. Kezdeté este 8 órakor.

— Egy elromlott autóbusz maga alá temette utasait. Egy autóbusznak, melyben tizenöt személy ült, egy lejtős uton a város közepén elromlott a fékje. Az autóbusz óriási sebességgel rohant lefelé, beleütközött egy vasuti hid korlátjába, azután felborult és összes utasait maga alá temette. Ezek közül ötöt haldokolva, a többit pedig igen súlyos sebesülésekkel huzták ki az auto alól. A lejtőn való lefelé haladása közben elütött az autó egy gyermekocsit, amelyet a gyermek apja tolt maga előtt. A gyermek apját halálra zuzta a kocsi, a kisgyermeknek pedig koponyáját zuzta össze.

— Bikavizit M. Sobotában f. hó 4-én nem a leglátogatottabb volt, de még az az anyag is eléggé silány volt. Dijazva összesen csak két darab volt egyenként 500 Dinral.

— Egyssüfeti hírek. — A M. Sobotai vendéglős egyesület értesíti tagjait, hogy hivatalos ügyeket csak minden szerdán d. e. 9—12 óráig intéz el a Turk-féle vendéglőben levő irodában. — Egyben felkéri tagjait, hogy tagdíj hátralékaikat haladéktalanul küldjék be zárlat miatt, esetleges panaszukat pe-

dig tegyék szövu a jövő közgyűlésen. — Az ujoonan alakult „Gazdasági egyesület“ értesíti választmányi tagjait, hogy választmányi gyűlés minden hónap első vasárnapján 11 órakor a Benko-féle vendéglőben fog megtartatni.

— Denaturált szesz, eladás. Prekmurjei kereskedők egyesülete M. Sobota értesíti t. tagjait, az érdekelteket, hogy a maribori pénzügyigazgatóság 3. II. 1925. évi 1005 számú rendeletével a szeszkmérőknek meghosszabította a határidőt a még készletben lévő denaturált szesznek kiárúsítására 1925. április végéig. Az ig. egyben megjegyzi, hogy ezt a határidőt többé nem fogja meghosszabbítani.

— Ebert német közt. elnök ki nyerges műhelyből ült bele a királyi trónt helyettesítő köztársasági elnöki székbe f hó 2-án reggelre rövid betegeskedés után meghalt. A haláleset nemcsak Németországban kelt nagy aggodalmat, hanem a szósoros értelmében az egész világon, de különösen Angol és Franciaországban. Temetése szerdán d. u. nagy pompával menl végbe. Utódját, mely előreláthatólag április 26.-án lesz megválasztva, még nem emlegetik.

— Bevezették a próbaházasságot egy amerikai államban. Dalaware államban Dupont Ridgley szenátor törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a próbaházasságról. A javaslat szerint minden házasság csak úgy válik végérvényessé, ha a felek egyévi házasság után kijelentik, hogy továbbra is együtt akarnak élni. A javaslat az ilyen véglegesen megkötött házasságoknál a válást lehetetlenné teszi. Ridgley törvényjavaslatát valószínűleg el is fogja fogadni a parlament arra való tekintettel, hogy Delaware államban a válások rendkívül elszaporodtak.

TRIJÉ SIVÁCSI

(moski sneidri), szamo bögsi delavci, sze z dobrov plácsov taki gori vzemejo v A. HIRSCHL trgovina z oblekov M. Sobota.

Három szabósegéd,

csak jobb munkaerő, jó fizetéssel felvétetik A. HIRSCHL kész férfi ruha üzletében M. Sobota.

gött végig a márvány kockákon a Ada folytatta csendes imáját. Mikor elmélyedéséből halkan fölomelte fejét, tekintete egy női alakra esett; a tiszta fehérbe öltözött sugár lányka az oltár számolyán térdelt, koszorus feje hoszu fehér fátyollal volt letakarva.

Az Ada szíve megdobbant, fehér arcát erős pir futotta el s fejét csendesen lehajtotta.

Az orgona méla édes hangokba olvadt, fohásza lágyan emelkedett az ég felé, a csillárok kigyultak és fénynyel borították be a szent helyett.

Jött a lelkész az orgona elnémult s az ifju pár térdelve fogadta áldását, mit a gyülekezt felállva hallgattot végig. Csak Ada nem emelte fel szép szöke fejét, s remegő keze arcára huzogattale kalapja fátyolát. A fényárban, a templomi csendben csak a pap érces szava hagzott; festette az emberi életek,

melynek göröngyös utain csak a szeretet fakaszt virágokat. S mikor végső áldását mondotta az ifju párra: az Ada két szeme átnedvesült; nem látta a sugár lányka boldog arcát, a mint remegve nyújtja karját ifju völegénynek; nem hallotta a selyem suhogását, a hosszu zsongást, mely halkan elhalt a templom ajtajánál és néma, csendes lett a tágas szent csarnok ujra. Mozdulatlanul, lehajtott fővel ült helyén. Csak arra eszmélt fel, mikor egy kéz gyöngéden, megérintette.

— Menjük Ada.

Felállt és kimentek a templomból.

— Milyen szótalan lett az én Adám; nagyon meghatotta annak a vén papnak a beszéde. Pedig fogadom, hogy minden alkalommal ezt mondja el; rendkívül dohos szaga volt.

Ada nem szolt rá semmit.

Mikor haza értek, némán borult a férfi nyakába a szívéhez ölelte melegen. Aztán átment kis szobájába és lecorult varró-asztalkájára. Zokogott.

III.

Béla nem tudta mire vélni hosszszas időzését a szobában s csendesen benyitotta az ajtot. Lábujuhgyen, lopózkodva ment hozzá, lehajolt s mindkét karjával átölelte szöke fürtös fejét.

Ada felkelt s mosolyogva tekintett a férfira.

— Mi bajod édesem?

— Semmi.

— Te sirtál, Ada?

— Nem, nem sirtam.

— Ne tagadd, kis bokóm. Miért sirtál?

RINO Murski Soboti.

ZA MLADINO DOVOLJENO!!!

V NEDELJO 8. marciusa popold. ob 3., in zvečer ob 8 uri

Na santama leda in života

Drama u 2 dijela. — Dio II. 5 činova

Mäedchenlos.

U glavnoj ulozi:
Lilian Gish.

VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din.,
spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem. Blágo — Áru.

NOVISAD: febr. 22.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 450—475
„ „ Zito—Rozs	„ —400
„ „ Ovesz—Zab	„ —400
„ „ Kukorica	190—265
„ „ Proszó—Köles	„ —335
„ „ Hajdina	270—320
„ „ Szenó—Széna	„ —80
„ „ Graj—Bab csres.	„ —400
„ „ zmésan—vegyes bab	„ —330
„ „ Krumpli	„ —150
„ „ Len. sz.—Lenmag	„ —700
„ „ Det. sz.—Löherm.	„ 3200

BENKO: febr. 22.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Biköv. Bika	8-	9-	10-10-50
Telice Üszó	8-	9-	10-10-50
Krave Tehén	6-	8-	„ —
Teoci Borju			13- 13-5-
Szvinyé—Sertés			15- 16-
Mászt I-a—Zsiri-a.			30- 38-
Zmócsaj—Vaj			30-
Spé—Szalona			„ 30-
Belice—Tojás 1 drb.			1-

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	60-75
100 Kor. Budapest	= „	0-0857
100 Kor. Becs	= „	0.0878
1 Kor. Praga	= „	1-845
1 lira	= „	2-519

Zürichben 100 Din = 8-40 sfrk

— Gyermekség az egész,

— Nem mondd meg?

— Az jutott eszembe, hogy ha te egyszer engem nem szeretnél . . . Ugy-e bohó vagyok; neved ki érte.

— Többet teszek: haragszom.

— Adtam-e rá okot, hogy ily gondolatokkal tépelődj? Évekig vártam az édes órák után, melyeket most veled tölthetek. Adhatja-e férfi több bizonyosságát meleg vonzalomnak? szerethet e mélyeben, odaadóbban, mint én? . . .

Ada hozzá simult és arca egészen felderült a boldog mosolytól. De azért a lelke előtt folytonosan ott lebegett a templomi jelenet.

(folyt. köv.)

Zraka vszako nedelo. Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvan SHS,
18 Din v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za 1 cm: med textom i izjave i poszlanu
1-50 Din reklame. — mali ogaszi 0-70 Din
i davck. Pri vecskrat popuszt.

Rökopiszi, ki sze ne szhranijo i ne vrnjo sze
posilajo:
Reditelstvo i opravnistvo Mörszka Krajina
M A R K I S E V C I br. 20.
— Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MŰRSKA SOBOTA.
— Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ár
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár 1 cm.
ként: szövegkötő és nyiltér 150, rendezés
1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték
Többszörinél engedmény.

GAZDALKODÁS.

**A mezei pockok és egerek,
valamint az ellenök való
védekezés.**

**VI. Védekezés a pockok és
egerek ellen.**

Egy tíz-tizenkét éves fiu egyszerre
800 fogóval is dolgozhatik, de este-
felé, mikor az egerek igen élénken
mozognak, célszerű a számot 150-160 ra
redukálni. Négy-hat gyermek után jár-
jon egy öregebb felvigyázó munkás, a
ki ügyel, hogy a gyerekek a fogást
egy helyen kezdjék, például az utmenti
füves részen és egyetlen egy egérlyuk
kihagyása nélkül, egyik egértanyáról
lassan a másikra menjenek át. A mely
egérlyukból az egeret kifogták, azt be
kell tömni. Ha azt az egerésző mun-
kások másnap nyitva nem találják,
vagy ha a mellette lévő lyukakban fel-
állított fogókban másnap szintén semmi
sem fogodnék meg, akkor fel lehet
szedni a fogókat erről az egértanyáról
mind és fel lehet azokat állítani azon
az egértanyán, a melyre a sor követ-
kezik.

A hol az egérfogókkal meglett
emberek dolgoznak, ott a felvigyázó
munkás alkalmazása fölösleges.

Az eger ezekben a hohenheimi
fogókban akként fogódik meg, hogy ki
akarván jutni a lyukból, behatol a
csöbe annyira, hogy a fogó karika
éppen a nyakára vagy a mellő lába
tájára esik; hogy azután tovább me-
hessen, elrágja a rugót lekötő fonalat,
erre azonban a felszabadult rugó a
fogó karikát felfelé rántja és elfogja
az egeret.

Németországban ezt a fogót igen
kedvelik s a reálnhesseni gazdasági
egyesület ezt a fogót kiválóan ajánlja.

Mint hogy ez az egérfogó nem
drága célszerű volna, ha azt a gazdák
állandóan használnák. Kis községekben
azok beszerzéséről a község előljáró-
sága gondoskodnék. Az így beszerzett
fogók azonban ne menjének az egyes
kis gazdák tulajdonába (azaz ne vesz-
szenek el), hanem mint községi köz-
tulajdon visszatérítés kötelezettsége mel-
lett csak kölcsön adassanak ki a sze-
gény sorsú gazdáknak. Tekintettel a
fogó csekély árára, de másrészt tekin-
tettel arra is, hogy azok kellő kimélet
mellett (drótrészeknek egyszer-mászor
való bekenésével) éveken át használ-
hatók, beszerezhet és készletben tarthat
belőlük minden község annyit, hogy
azokkal ez egerek jövő kártételeinek
mindig eleje lesz vehető.

Ezek az eddig ismertetteit egér-
irtási eljárásokon kívül alkalmazásba
kerülnek az egerek ellen a mérgek
Lássuk ezeket.

g) Foszfór. Ezt a keményítőpéppel
vagy pilulák alakjában használják. Pép

alakjában már Campe alkalmazta s
utána többen, így Ritzema Bos János
tanár is. Magyarországon is több
helyen sikerrel alkalmazzák. Az eljárás
a következő. Egy kilogramm közönsé-
ges keményítőből pépet főzünk, a mi-
ből 6—7 liter pépet kapunk. Ha e pép
35° C.-ra lehült, akkor egészben egy
deciméter hosszú foszor rudat keverünk
be és pedig nem egyszerre, hanem
mogyorónyi nagyságu darabkák alak-
jában. Keverés közben különösen vi-
gyázni kell a gyulékony foszforra, mert
ez a mérgegy vigyázatlanság esetén
veszedelmes égési sebeket idézhet elő.
Ez oknál fogva jobb is, ha azt orvos
vagy gyógyszerész végzi vagy legalább
keverését megmutatja.

A fenti eljárás helyett készíthető
a pép következő módon is. 100 (egy
száz) rész (pl. kgr.) közönséges és leg-
olcsóbb rozlisztre veszünk körülbelül
150 rész (pl. liter) vizet, azt péppé
kavarjuk össze s abba azután 1 (egy)
rész (pl. kgr.) foszfort keverünk be. Ez
utóbbi eljárás azért jobb, mert nem jár
semmiféle főzéssel. A pépnek haszná-
latkor oly sűrűnek kell lennie, mint a
jó sűrű tejfölnek; ha sűrűbb volna,
akkor hozzá lehet adni egy kis vizet.

A foszfornak, alkalmaztassék az
bármely alakban, legjobb hatása van
akkor, ha az igen friss állapotban,
tehát elkészítése után azonnal alkal-
maztatik. Egy-két héttig állott mérge-
s pépnek semmi hatása sincs.

A mérge pép elkészülése előtt
vágatni kell zsupszalmát, kácut vagy
a hol az nincs, cirokszakált 2—2 deci-
meter hosszú darabokra, olyan mennyi-
ségben, hogy minden kezelendő egér-
lyukra két két szalmadarab jusson.
Crampe azt ajánlja, hogy egy nappal
a kezelés előtt az egér lepte területen
be kell tömni valamennyi egérlyukat,
hogy így másnap csak az legyen nyit-
va, amelyben tényleg van egér. Campe
véleménye szerint az ilyen eljárás ol-
csóbb, mert kevesebb mérge kell s
másodsor kisebb a munka, a mennyi-
ben a zárva talált lyukat nem kell
mérgeggel kezelni.

Az így másnapra nyitva talált
minden egyes egérlyukba be kell dugni
két két darab szalmát, a melyet a
munkás elébb a magával egy kis
edényben vitt foszforos pépbe bemár-
tított. A mérge elhelyezése után a lyukat
ujból be kell tömni, hogy így a mérge-
hez házi állat vagy mezei vad hozzá
ne férhessen. Ennek az eljárásnak az
a célja, hogy ha az egér lyukából ki
akar jönni, okvetlenül hozzá kell érnie
a mérgehez, akár lábával akár bundá-
dájával. Ha kijött, akkor tisztogató
macskatermészetéhez hiven azonnal
hozzá fog a hozzá tapadt mérge le-
tisztogatásához, s így ezen a réven
azután a mérge szájába kerül, mitől
elpusztul.

(folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gazdák nem egyikénél fordul
elő hogy folyó vetésre mult évi vető-
magot van készítve használni. Hogy
azonban meggyőződünk arról, hogy a
vetendő mag ezen célra tenyleg meg
is felel-e, azt csiraztatni kell, vagyis
megállapítani azt, egyes magnem hány
százaléka csiraképes. Természetes, hogy
ez nemcsak a két vagy egy éves mag-
vakra vonatkozik, hanem az okszerű
gazda, mielőt az egyes gabonaneműek
vetéséhez fog tekintet nélkül annak ko-
rára, vetőmagjának csiraképességéről
meggyőződik s aszerint veti azt sűrű
avagy kevésbé sűrű mennyiségben. Ez
a gazdának éppoly elmaradhatlan köte-
lesége a vetés előtt, mint e vetés alá
szükséges — szükség szerint — trágyá-
zás. Hogyan végezzük el ezt a legeg-
yszerűbben?

Többféle módja van ennek, de mi
az igazán egyszerűt ajánljuk itten, amel-
lyet mindenki különösebb szakértelem-
nélkül készítheti el, s amelelt pontosan
megállapitható az illető mag csiraképe-
sége százalékban. Az eljárás a következő:

Vegyünk egy szélesebb nyílásu
ivó poharat, fektessünk rá keresztben
egy két centim. széles vékony fadara-
bot, ezen keresztül terítsünk egy fla-
nel vagy parhent vászon darabkát úgy,
hogy két vége a pohárba töltöt lan-
gyos viznek a feléig érjen. Mikor ez
megvan, kész a célszerű csiraztató.
Most már vesszük a kívánt magot, sze-
menként megolvassuk s ráteszük a fa-
fadarabkán levő vászonra, mely tele
itta magát vízzel, s napsugaras dupla
ablakba tesszük, vagy pedig világos és
meleg szoba ablakára. Mikor a mag
kikelési idejét elérte, csirája előbukkan
rá három-négy napra már megállapít-
hatjuk, hogy a magból hány darab
kelt ki, vagyis a mag csiraképességét
százalékban láthatjuk. Ha tíz mag szem
közt hat vagy hét csirázott ki, akkor
60 illetve 70 százalék csiraképesség-
gel bír a mag s így tovább. Ha ezt
így megállapítottuk, akkor vetéseinkben
nem csalatkozhatunk, mert tudjuk,
hogy a vetőmag jószágához képest
milyen sűrűn vessük azt. A szerszám
s az eljárás egyszerű, tehát ezt a
fáradtságot saját jól felfogott érdekünk-
ne muiasszuk el, ahányszor csak ve-
téshez akarunk fogni.

Goricsnim vértam

naznányamo, ka v gorica j gr. Szapáry-
ja v Bokrecsi sze prvovrsztna edno
leto sztare trszta-ceplenice dobijo po
faláti za Din. 2-50 Za fajte csisztočso
garantiramo. Za naso krajino napri-
merniša fajta!

ZAHVÁLA.

Vszem tisztim, ki szo pri 'za-
losztnoj priliki szmrtni nasega pre-
lüblenoga sinü Aladára nase
globoke boleznii z tájlemányom
bojdiszi v tó ali ono formo vih-
sati sze szkrbeli, tempótom pové-
mo nátopleso zahválnoszt.

M. Sobota, 4. marca 1925.

**Trautmann Aleksander
i familia.**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen
drága jó Aladár fiunk élte leg-
szébb évében történt elhalálózása
alkalmából fájdalomainkat részvét-
tükkel bármely formában is eny-
híteni igyekeztek, ezuttal fejezzük
ki leghálásabb köszönetünket.

**Trautmann Sándor
és családja.**

Za oddati je: edna
krcsma z trgovin
i meszarijov z sttri plügami zemliscsa
edna krcsma z vancarijov, goricami
zemliscsom, vsze blüzi pri Gornj
Radgoni. Vecs sze zvê do 15. marca
Murski Soboti na posti pri
piszmonosi Fekonya.

MLIN pri okrajnoj ceszti v
dobrom szláni na
Ščavnici, szpóvani leta
1899 na tri páre kamnov i z prí-
právov za oli delati z masinami
za mésziti. vsze z csrépom pokrito
i blüzi 1 plüg trávnika sze po
nisziko j ceni oddá, Vecs sze zvê
pri g. Korošak trg. Sv. Jüri
na Ščavnici.

Pérje

goszecsze i flamovina, szlatina sze vszi
dár po fá l ceni dobi pri:

SCHÖNTAG ADOLFI

M. Sobota v dvoriscesi Piiszarove kresci

K ODDAJI je edna KIN
aparát z filmo
za edno predavanye pri
MENCINGER STEVAN mehan
v Murski Soboti
eladó egy hordózható M O
felszerelés egy játék
való filmmel.

LEPO FOSESTVO

obstoječe iz njiv, travnikov,
gozdov in goríc v izmeri čez
30 oralov, vse ležeče okoli
hiše, s konji, kravami, svinja-
mi ter drugim inventarjem
vred prodam za 550.000 D.

Stanko Cvetko

Koračice

pošta Sv. Tomaž pri Ormožu